

Verneplan for skog

Tilråding om vern av Flata naturreservat i Porsgrunn kommune

Gammel barskog i Flata

Foto: Statsforvalteren i Vestfold og Telemark

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark

Juli 2023

INNHold

1. Forslag.....	3
2. Hjemmelsgrunnlag.....	3
3. Verneverdier.....	4
4. Andre interesser.....	5
5. Trusler mot verneverdiene.....	5
6. Saksbehandling.....	5
7. Viktige endringer under behandlingen av verneplanen.....	6
8. Forvaltning, økonomiske og administrative konsekvenser.....	6
9. Lokal og sentral høring.....	6
9.1.Merknader ved lokal og sentral høring.....	7
10. Statsforvalterens kommentarer til innkomne uttalelser og tilråding	13

Vedlegg:

1. Forslag til forskrift for Flata naturreservat.....	14
---	----

Kart over Flata naturreservat ligger som eget vedlegg.

1. Forslag

Statsforvalteren legger med dette fram forslag om vern i medhold av naturmangfoldloven på privat grunn i Porsgrunn kommune i Vestfold og Telemark fylke. Tilrådingen omfatter forslag om vern av Flata naturreservat. Forslaget til vern er basert på ordningen med frivillig vern av skog.

Området som foreslås vernet er:

Navn	Gnr./bnr.	Kommune	Areal i daa	Verneverdi
Flata naturreservat	43/14	Porsgrunn	226	Lokal/Regional (*/**)

2. Hjemmelsgrunnlag

Området foreslås vernet som naturreservat i medhold av lov av 19. juni 2009 nr.100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven). I loven er det gitt hjemmel for opprettelse av ulike vernekategorier i §§ 35 til 39. Generelle mål for områdevern følger av naturmangfoldlovens § 33. Formålet med det enkelte verneområdet må imidlertid beskrives konkret og knyttes opp mot vilkårene som gjelder for den enkelte vernekategori i §§ 36 og 37. Naturreservat er det strengeste vernet etter naturmangfoldloven.

Vedtak om opprettelse av naturreservater treffes av Kongen i statsråd etter naturmangfoldlovens § 37, som lyder slik:

- ” Som naturreservat kan vernes områder som*
- a) inneholder truet, sjelden eller sårbar natur,*
 - b) representerer en bestemt type natur,*
 - c) på annen måte har særlig betydning for biologisk mangfold,*
 - d) utgjør en spesiell geologisk forekomst eller*
 - e) har særskilt naturvitenskapelig verdi.*

Som naturreservat kan også vernes et område som er egnet til ved fri utvikling eller aktive gjenopprettingstiltak å få verneverdier som nevnt i første ledd.

I et naturreservat må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet. Et naturreservat kan totalfredes mot all virksomhet, tiltak og ferdsel. I forskriften kan det gis bestemmelser om vern av kulturminner i reservatet.

Treffes vedtak om reservat som krever aktive gjenopprettingstiltak, eller vedtak om reservat der bruk er en forutsetning for bevaring av det biologiske mangfold, skal det samtidig med vernevedtaket legges fram et utkast til plan for skjøtsel for å sikre verneformålet. Planen kan omfatte avtale om bruk av arealer, enkeltelementer og driftsformer. Planen eller avtalen kan inneholde bestemmelser om økonomisk kompensasjon til private som bidrar til områdets skjøtsel.”

Vurdering i forhold til naturmangfoldlovens kap. II

Med hensyn til kunnskapsgrunnlaget (jf. § 8 i nml.), så foreligger det god dokumentasjon av naturverdier i området, jf. omtalen i kap. 3 Verneverdier. Restriksjonene på inngrep og tiltak som innføres med verneforskriftene vil beskytte verneverdiene, og den bruken som tillates videreført vil etter vår vurdering ha liten negativ virkning på dem. Effekten av vernet på

verneverdiene og naturmangfoldet vil derfor være positiv. Prinsippene i §§ 9-12 framstår dermed ikke som relevante i saken.

3. Verneverdier

Hoveddelen av verneforslaget passer best som rik barskog - lågurtgranskog. Det er også flere deler som passer godt som rik blandingsskog i lavlandet, samt små arealer med rik edelløvskog (lågurtedellauvskog VU), gransumpskog og høystaudegranskog (NT). Det er også noen små granplantasjer innenfor verneforslaget. Området har store partier med dominans av gran, samt partier med et godt blandingsforhold av gran, edelløvtrær og boreale løvtrær. Vegetasjonen er gjennomgående rik med dominans av lågurtvegetasjon med arter som blåveis, myske, vårerteknapp, knollerteknapp, skogfiol, skogsalat, liljekonvall, markjordbær, hassel, lind, spisslønn, ask og litt alm.

Det er kartlagt to kjerneområder (B/C-verdi) med rik blandingsskog i lavlandet og gransumpskog er avgrenset, og disse dekker omkring 20 % av verneforslaget.

Artsmangfoldet i Flata er etter biologisk registrering vurdert som noe begrenset, men med noe potensial for flere rødlistearter. Det ble registrert ask (EN) og alm (EN) i tillegg til granrustkjuke og stor ospeildkjuke som er signalarter i eldre gran- naturskog og på grov osp.

Ved befarings av Statsforvalteren i 2020 ble det registrert tre hønsehaukreir innenfor området, og det ble observert hønsehauk. Hønsehauk er en VU- art. Det ble også registrert gubbeskjegg (NT). Bølgekjuka ble funnet på et granlåg. Kjuka er en signalart i eldre og gammel gran- og blandingsskog, hovedsakelig i rikere lavlandsskog. Ifølge Artsdatabanken ble det registrert granmeis (VU) innenfor området i 2021.

Området Flata oppnår middels mangeloppfyllelse på mangelnaturtyper grunnet relativt stort areal med rik blandingsskog i lavlandet av middels verdi. Store deler av området har rik vegetasjon, ligger i lavlandet og i boreonemoral vegetasjonssone. I tillegg er det høye boniteter, eldre skog og noe biologisk gammel skog i området. Deler av skogen er ikke spesielt gammel og vil ved hjelp av naturlige prosesser utvikle seg til å bli mer verdifull når alderen på skogen øker.

Området Flata vurderes samlet å være lokalt/ regionalt verdifullt (*/**).

Formål med fredningen

Formålet med naturreservatet er å bevare et område med lavereliggende skog som har særlig betydning for biologisk mangfold, i hovedsak rik barskog på høy bonitet med innslag av rik blandingsskog i lavlandet, rik edellauvskog, høgstaudegranskog og gransumpskog. Området inneholder trua og sjeldne arter og naturtyper.

Etter Statsforvalterens vurdering tilfredsstiller området kravene som naturmangfoldlovens § 37 setter for områder som kan vernes som naturreservat.

Blåveis i vegetasjonen i Flata

Foto: Statsforvalteren i Vestfold og Telemark

4. Andre interesser

Planstatus for området

Arealene er avsatt til LNF-område i kommuneplanens arealdel.

5. Trusler mot verneverdiene

Skogsdrift vil være en trussel mot verneverdiene. Ferdsel og beiting anses ikke å være noe trussel i området i dag.

6. Saksbehandling

Bakgrunn

Meld. St. 14 (2015 – 2016) *Natur for livet* legger opp til en videreføring av det langsiktige arbeidet med skogvern, herunder økt frivillig skogvern. Under behandlingen av meldingen ba Stortinget regjeringen sette mål om vern av både offentlig eid skog og frivillig vern av privateid skog til 10 % av skogarealet i landet. Naturfaglige evalueringer som ligger til grunn for prioriteringene i skogvernarbeidet er «*Evaluering av skogvernet i Norge*», NINA rapport 54/2002 og «*Naturfaglig evaluering av norske verneområder*», NINA rapport 535/2010.

Ved frivillig skogvern gir grunneierne Statsforvalteren tilbud om vern av aktuelle områder. Det blir foretatt naturfaglige registreringer og utarbeidet skogtakster for de områdene der det er behov for det. På grunnlag av tilbud og de naturfaglige registreringene utarbeider Statsforvalteren forslag til avgrensning av verneområdet. På grunnlag av tilbud og mal for verneforskrift for naturreservater utarbeider Statsforvalteren forslag til verneforskrift som blir oversendt grunneierne for kommentarer. Miljødirektoratet oppnevner en skogsakkyndig som får i mandat å forhandle med grunneierne eller grunneiernes representant. Ved enighet blir det

utarbeidet avtale der erstatningssum, forslag til verneforskrift og avgrensning av verneområdet blir avklart.

Det vanlige er at når staten og grunneier er enige om disse punktene vil området gjennomgå vanlig saksbehandling i tråd med naturmangfoldloven. Etter avtale med grunneier kan melding og høring av verneforslag likevel gjennomføres før avtale er signert. Fra avtaletidspunkt og fram til vernevedtak gjelder en vederlagsordning. Utbetaling av erstatningsbeløp skjer når vernevedtak er fattet.

Konkret om området

Tilbud om frivillig vern av Flata naturreservat ble mottatt fra grunneier 3.3.2020 via Viken Skog. Forhandlinger om erstatning er fullført, og det er inngått avtale mellom partene.

Meldingsfasen

Formell oppstart av verneplanarbeidet ble meldt 29.10.2021 med frist 15.12.2021. Innkomne merknader ble nærmere kommentert i høringsdokumentet og tas også med i tilrådingen.

Høringsfasen

I samsvar med naturmangfoldloven og saksbehandlingsreglene til denne om opprettelse av verneområder, jf. veileder M 481 | 2016 fra Miljødirektoratet, sendte Statsforvalteren forslaget til vern ut på høring 3.4.2023, med frist 3.6.2023. Det ble foretatt en felles lokal og sentral høring. Ved fristens utløp var det kommet inn 2 uttalelser til lokal høring og 5 uttalelser til sentral høring.

Videre saksgang

Statsforvalteren sender nå, på bakgrunn av høringsdokumentet og innkomne uttalelser, tilråding om vern til Miljødirektoratet.

Miljødirektoratet fremmer saken for Klima- og miljødepartementet som deretter vil forberede saken og legge fram forslag om vernevedtak for Kongen i statsråd. Etter vernevedtak ved kgl.res. vil erstatningen i tråd med avtalen bli utbetalt av Miljødirektoratet. Statsforvalteren får deretter vanligvis i oppdrag å gjøre vedtaket kjent og sørge for at naturreservatet blir forsvarlig merket og skiltet. Dette gjøres normalt av jordskifteretten som etter begjæring fra Statsforvalteren oppretter sak om grensegang for området.

7. Viktige endringer under behandlingen av verneplanen

Det er i tråd med høringsuttalelse fra Lede AS lagt inn kraftlinje i forslaget til vernekart. Det er tatt inn standard bestemmelser som gjelder kraftlinja i forslaget til verneforskrift. Endringene står i kursiv.

8. Forvaltning, økonomiske og administrative konsekvenser

Det er etter Statsforvalterens vurdering ikke behov for forvaltningsplan for det nye reservatet. Vi anser oppsynsbehovet for å være lite.

9. Lokal og sentral høring

Verneplanen ble sendt på lokal høring til grunneier, Porsgrunn kommune, til Vestfold og Telemark fylkeskommune, samt til følgende lokale og regionale lag, organisasjoner og etater:

Porsgrunn og omegns turistforening, NOF Telemark, Norges vassdrags- og energidirektorat Region Sør, Statens Vegvesen Region Sør, Telemark Sau og Geit, Telemark Bonde og Småbrukarlag, Telemark Botaniske forening, Naturvernforbundet i Telemark, Bondelagets servicekontor AS avd. Telemark Bondelag, Forum for Natur og Friluftsliv i Telemark, Grenland Friluftsråd, Naturvernforbundet i Midt- Telemark og Vestfold og Telemark orienteringskrets.

Verneplanen ble sendt på sentral høring til:

AVINOR AS, Bane NOR SF, Den Norske Turistforening, Direktoratet for kulturminneforvaltning, Direktoratet for mineralforvaltning, Forsvarsbygg, Friluftsrådenes Landsforbund, Institutt for biovitenskap - Universitetet i Oslo, Kommunenes sentralforbund, Landbruksdirektoratet, Luftfartstilsynet, Natur og Ungdom, Naturvernforbundet, NHO Reiseliv, Norges Bondelag, Norges Geologiske Undersøkelser, Norges Handikapforbund, Norges Idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité, Norges Jeger- og Fiskerforbund, Norges Luftsportsforbund, Norges miljø- og biovitenskapelige universitet, Norges Miljøvernforbund, Norges Orienteringsforbund, Norges vassdrags- og energidirektorat, Norsk Biologforening, Norsk Bonde- og Småbrukarlag, Norsk Botanisk Forening, Norsk Friluftsliv, Norsk institutt for bioøkonomi, Norsk institutt for naturforskning, Norsk Organisasjon for terrengsykling, Norsk Orkideforening, Norsk Ornitologisk Forening, Norsk Sau og Geit, Norsk Zoologisk Forening, NORSKOG, NSB hovedadm., NTNU Fakultetet for naturvitenskap og teknologi, NTNU Ringve botaniske have, NTNU Vitenskapsmuseet, SABIMA, Språkrådet, Statens Kartverk, Statkraft SF, Statnett SF, Universitetets naturhistoriske museer og botanisk hage, Vegdirektoratet, WWF-Norge.

9.1. Merknader til meldingsfasen og lokal og sentral høring

Innkommne merknader til meldingsfasen:

Bane NOR (brev datert 02.11.2021) uttaler følgende:

«Områdene som skal vernes ligger langt fra jernbane. Bane NOR har ingen merknader.»

Språkrådet (brev datert 17.11.2021) uttaler følgende:

«Ingen merknader. Namnet høver på det foreslåtte verneområdet, og Flata er einaste godkjente skrivemåte for busetjingsplassnamnet i SSR.»

Landbruksdirektoratet (brev datert 24.11.2021) uttaler følgende:

«Som instans for høyringa av forslag til oppretting av nye naturreservat, ønsker vi å gi nokre generelle innspel til verneprosessen.»

Grundig beskriving av området

Av høyringsdokumenta må det komme tydeleg fram om og i tilfelle korleis det aktuelle området blir nytta til landbruksformål. Dersom det er landbruksinteresser i området som ikkje blir tatt omsyn til i utkast til forskrift, ber vi om at det blir grunngjeve i høyringsdokumenta.

Typiske landbruksinteresser kan vere (lista er ikkje uttømmende):

o Skogsbilveg som er naudsynt for skogbruk på tilgrensande areal

o Traktorveg i samband med jordbruk

o Støl/seterområde

o Beite

o Reindrif

Utforming av forskrift

Dersom det går vegar/ferdselsårer gjennom verneområdet, må Statsforvaltaren vurdere om det kan bli gitt føresegn om merking, rydding og vedlikehald av desse. Det bør bli lagt til rette for drift og vedlikehald av eventuelle støl-/seterområde og bli opna for andre tekniske tiltak som bidreg til ein landbruksmessig utnytting av området. Dersom slike tiltak ikkje er ønskeleg innanfor verneområdet, må det bli gitt ei fagleg grunngeving for dette i høyringsdokumenta.

Beite vil vere aktuelt i mange område som blir foreslått verna som naturreservat. Det bør difor bli vurdert om forskrifta kan opne for dette. Viss ikkje, må det bli gjort greie for kvifor i høyringsdokumenta. Dersom det blir opna for beiting i området bør det også bli utarbeida føresegn for utsetting av saltsteinar og oppføring/vedlikehald av gjerde og sankekveer.

For alle tiltaka over må det bli vurdert om det kan bli gitt føresegn om motorferdsel i samband med tiltaka. Det bør bli gitt generelt unntak frå føresegna om ferdsel i samband med uttransportering av sjuke og skadde bufe.

Vi går ut frå at Statsforvaltaren sin landbruks- og reindriftsfaglige kompetanse blir involvert i utforming av forskrift og verneplan. Det vil også vere nyttig å involvere den lokale landbruksforvaltninga i arbeidet.»

Forsvarsbygg (brev datert 07.12.21) uttaler følgende:

«Vi ser foreløpig ingen konfliktar med det foreslåtte verneområdet. Vi ber likevel om at de tek naudsyn te unntak for militær operativ verksemd inn i forskrift til verneplanen. Vi ber og om at det særskilte unntaket for avgang og landing med Forsvaret sine luftfartøy vert tatt med i forskrift, for å ivareta omsynet til militær luftoperativ verksemd. Vi har ingen ytterligare merknader til verneframlegget nå.»

BirdLife Norge avdeling Telemark (brev datert 14.12.21) uttaler følgende:

«Kartlegging av fuglelivet i foreslåtte verneområder

Vi er opptatt av at kartleggingsprosessen frem til endelig vern av skogsområder må inkludere kartlegging av fuglelivet i de aktuelle områdene. En gjennomgang av tidspunktene for kartleggingene av de aktuelle områdene i denne saken viser at et klart flertall skjer fra september til november. Noen få i august og én i juli. Flere arter av trekkfugl har allerede dratt fra landet i september. På sensommeren og høsten er det i tillegg mange fuglearter som ikke gjør så mye av seg eller til og med har flyttet seg ut av hekkeområdene, og disse kartlegges dermed best på senvinteren eller våren.

Et eksempel for å vise mangelfull kartlegging av fugl er rapporten fra Modalen i Tokke kommune. I løpet av 7 feltdager så var det enten ingen fuglearter som ble observert eller ingen som var viktige nok til å bli nevnt.

Et annet aspekt er at når man har feltarbeid for å påvise en del av de andre artsgruppene, så som lav, sopp, karplanter og biller, så krever dette så stor oppmerksomhet at det ofte kan bli vanskelig å få med seg det fuglelivet som må være i området med mindre man har dedikert personell til stede.

Om frivillig vern av skog

Sett bort i fra mangelfull kartlegging av fugleliv er BirdLife Telemark positive til frivillig vern av skog. Men det betyr ikke automatisk at alle områdene som blir foreslått for vern er like godt egnet til dette vernet. Det er viktig at de områdene blir satt av til frivillig vern er av en

slik verdi at det føles viktig å verne områdene. Når det er et mål at 10% av skogen i landet vårt skal vernes så er det viktig at skogen har stor nok verdi til å forsvare et vern, og at resurser ikke går med på vern av områder som er av lav verdi for biologisk mangfold. Ettersom grunneiere får kompensasjon for å avgi et område til frivillig vern samt at det finnes begrensede midler til dette, så bør man også være tilbakeholdende med å verne områder uten så store verneverdier.

Forslag i forbindelse med verneplanarbeidet

BirdLife Telemark foreslår at de områdene som kun har lokal verneverdi (område 3, 5, 8, 9, 21 og 25 går ut av planene for frivillig vern og at de midlene som skulle blitt brukt til dette heller brukes ved en annen anledning når man får tilbud om områder som har høyere verneverdi.

Videre forslår vi at områdene som har regional verneverdi blir fredet. Først og fremst innenfor de områdene som kartleggerne har vurdert som verneverdig, men i tillegg at man også tillater at et område rundt blir vernet som en fornuftig buffersone for de verneverdige områdene. Dette gjelder områdene; 2, 10, 11, 12, 14, 20, 22, 23 og 27. Samtlige av de foreslåtte områder som har nasjonal eller internasjonal verneverdi bør bli vernet innenfor de rammene som er lagt.

Optimalt sett bør vern også på sikt innebære redusert omfang av jakt, spesielt på rødlistede arter.»

Naturvernforbundet i Midt-Telemark (brev datert 15.12.21) uttaler følgende:

«Generell kommentar til verneplanarbeidet

Naturvernforbundet i Midt-Telemark (NVMT) viser til invitasjon om å komme med uttale til Statsforvaltarens verneplanarbeid for 28 skogområde i Telemark. NVMT har i høve til skogområda lokalisert i Midt-Telemark-regionen lagt merke til at nokre av verneforslaga som nå ligg ute, viker i påfallande grad frå fagbiologars eigne verneforslag. Generelt er tendensen at fagbiologanes arronderingar er meir restriktive enn tilbydars, og i enkelte tilfelle betydeleg meir restriktive. NVMT vil nytte høvet til kommentere at det er to problem Statsforvaltaren må leggje vekt på i vernearbeidet framover: 1) Me er bekymra for at verneprosenten for Telemark på sikt kan fyllast i for stor grad opp av skog med liten eller ingen verneverdi, og 2) at vern av skogområde bestående av ungsskog og hogstflater også vil kunne svekke publikums tillit til at myndigheitenes vernearbeid fagleg sett er forsvarleg. Under vil me kommentere to av dei føreslåtte verneforslaga spesielt, begge lokalisert i Nome kommune.

...

Avsluttande merknader

Naturvernforbundet i Midt-Telemark meiner at fleire interessante og viktige område i denne prosessen er blitt føreslåtte for vern, men me ser også med ei viss bekymring på tendensen til å inkludere større areal med liten eller ingen verneverdi i dei ulike forslaga. Tilfella me har valt å kommentere ovanfor skil seg spesielt ut, og da i ein slik grad at Statsforvaltaren etter vår meining bør gjera vernesonene for desse to lokalitetane meir restriktive og meir i samsvar med fagbiologanes vurderingar.»

Statnett (brev datert 16.12.21) uttaler følgende:

«Det vises til melding om oppstart av verneplanprosess - Frivillig skogvern på privat grunn - 28 områder i Telemark. Statnett har ikke transmisjonsnettanlegg som blir berørt av planene og har derfor ingen merknader.»

Direktoratet for mineralforvaltning (brev datert 20.12.20) skriver at deres sektorområde ikke er berørt, og har ingen merknader.

Norges vassdrags- og energidirektorat (brev datert 16.3.22, 3 mnd. etter frist for uttalelse) uttaler følgende:

«NVE har sett gjennom oppstartsmeldingen for de foreslåtte verneområdene med tanke på energi- og vassdragsinteresser som eksisterende og planlagte energi- og nettanlegg, vannkraftverk, hydrologiske målestasjoner m.m.

▪ *Så langt NVE kjenner til er det ingen energi- og vassdragsinteresser i områdene Grønlifjellet, Krokvannskollen, Stavholtmyrane (utv.), Gongefjell, Husefjell, Linfjell-Lubergfjell, Meheifjellet, Sauåsen, Svarteputt, Værstadvfjellet, Flata, Stjernås, Bjønnehølen, Hønsesjøen og Hovdestøl.*

Så langt vi kjenner til er det nettanlegg nært områdene Hovdestøl – Songedalsnuten, Kleppefjell (utvidelse), Tinnegrend, Hanakne, Viersdalen og Modalen. NVE ber netteiere uttale seg.

▪ *NVE ber om at alle berørte parter blir inkludert i adresselisten. Dette gjelder områdekonsesjonærer, netteiere, magasinregulanter, kraftselskapseiere, grunneiere m.m. Dette er for at de skal få muligheten til å uttale seg om hvorvidt vern påvirker eksisterende eller fremtidige planer. NVE kan ikke se at brukseierforeningene i de aktuelle kommunene er på høringslisten, dvs. Øst-Telemarkens Brukseierforening (ØTB) og Arendals Vasdrags Brugseierforening (AVB).*

▪ *Skagerak Kraft AS har uttalt seg og vil bemerke at det er viktig at denne type saker underlegges grundige saksbehandlingsprosesser og at alle involverte interessenter gis anledning til å uttale seg. AVB har blitt informert om vern av Skagerak Kraft AS og har uttalt seg. NVE støtter opp under Skagerak Kraft AS sin uttalelse og ber statsforvalteren ta uttalelsen til følge.*

▪ *Statnett har uttalt seg ifb. oppstartsmeldingen og informerer at de ikke har transmisjonsnettanlegg som blir berørt av planene og har derfor ingen merknader.*

▪ **Nettanlegg**

*NVE gjør oppmerksom på at Telemark Energi AS (tidligere Midt-Telemark Energi AS), DE Nett AS (tidligere Drangedal Everk AS), Vest-Telemark Kraftlag Nett AS (tidligere Vest-Telemark Kraftlag AS), Lede AS (tidligere Skagerak Nett AS), Everket AS (tidligere Notodden Energi Nett AS) og Stannum AS (tidligere Tinn Energi Nett AS) har områdekonsesjon i de ulike verneområdene. Vi oppfordrer nettselskapene til å uttale seg om verneforslaget kommer i konflikt med eksisterende eller fremtidige prosjekter. NVE har ikke detaljert kjennskap til planer knyttet til distribusjonsnett. **Det er spesielt viktig at områdekonsesjonærene og netteierne uttaler seg om aktuelle planer. NVE ber nettselskapene til å uttale seg selv i tilfeller uten konflikt.***

For at selskapene skal ha mulighet til å uttale seg videre i prosessen, ber vi om at de inkluderes i høringslisten. Som følge av lovkrav fra NVE har flere av nettselskapene endret navn. Det er viktig at riktig selskap med riktig navn blir inkludert i høringslisten.

I områdene Hovdestøl – Songedalsnuten, Kleppefjell (utvidelse), Tinnegrend, Hanakne,

Viersdalen og Modalen ligger nettanlegg nært, men utenfor foreslåtte verneområde. NVE ber nettselskapene vurdere om de trenger standardbestemmelser som sikrer drift og vedlikehold, inkludert sikringshogst med tilhørende motorferdsel. NVE ber også nettselskapene å vurdere bestemmelsene under for oppgradering og fornyelse. Selv om disse er en del av standardbestemmelsene blir ikke de inkludert hvis nettanlegg ligger utenfor verneområdet med mindre nettselskapene uttaler om de har behov for disse:

- § 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene:
 - «Oppgradering eller fornyelse av eksisterende kraftledning for heving av spenningsnivået og økning av linetverrsnittet når tiltaket ikke skader verneverdiene angitt i verneformålet nevneverdig.»
- § 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser:
 - «Oppgradering og fornyelse av kraftledninger som ikke faller inn under § 4.»

.....

Innkommne merknader til høringen:

Andebu IL (brev datert 11.4.2023) (merknad til Skørsåsane): «Andebu idrettslag har ingen bemerkninger til forslag til vernebestemmelser. Fint med begrensinger på motorisert ferdsel. Idrettslaget har heller ingen planer om flere turstier innenfor det foreslåtte verneområdet».

Bane Nor (brev datert 18.4.2023) «Vi viser til høring av verneplaner, datert 3.4.23. Verneplanområdene berører ikke jernbanens interesser og vi har derfor ingen merknader».

Statnett (brev datert 2.5.2023): «Statnett har ikke transmisjonsanlegg eller planer som blir berørt av verneplanarbeidet og har derfor ingen merknader».

Statens vegvesen (brev datert 9.5.2023): «Vi viser til høring datert 03.04.2023 med forslag om frivillig opprettelse av naturreservat i Sandefjord og Porsgrunn kommuner

Saken gjelder

Høringsforslaget gjelder frivillig opprettelse av naturreservat i Sandefjord og Porsgrunn kommuner. Verneplanforslagene er et ledd i det nasjonale arbeidet med frivillig vern av skog.

Statens vegvesens rolle i planleggingen

Statens vegvesen har ansvar for at føringer i Nasjonal transportplan (NTP), Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging, vegnormalene og andre nasjonale og regionale arealpolitiske føringer blir ivaretatt i planleggingen. Statens vegvesens samfunnsoppdrag er «å utvikle og tilrettelegge for et effektivt, tilgjengelig, sikkert, og miljøvennlig transportsystem».

Vi uttaler oss på vegne av staten som forvalter av riksveg og etaten sine egne kulturminner, og som statlig fagmyndighet med sektoransvar innenfor vegtransport. Statens vegvesen sitt sektoransvar for vegnettet betyr at Statens vegvesen har et overordnet ansvar for at trafiksikkerhet, klima og miljøhensyn og helhetlig bypolitikk ivaretas i alle planforslag som berører samferdsel. Dette gir oss rett til å stille krav til både statlige, fylkeskommunale og kommunale veger, gater og løsninger for gående og syklende.

Våre merknader til planforslaget

Etter vår vurdering er verneforslaget i tråd med de nasjonale og regionale retningslinjer vi er satt til å ivareta. Vi har derfor ingen merknader til forslaget.»

Norges vassdrags- og energidirektorat (brev datert 31.5.2023): «Vi viser til høring av verneplaner for opprettelse av Skørsåsene, Kulerødvannet og Flata naturreservater. NVE har sett gjennom høringsforslaget for de foreslåtte verneområdene med tanke på energi- og vassdragsinteresser som eksisterende og planlagte energi- og nettanlegg, vannkraftverk, hydrologiske målestasjoner m.m.

- Så langt NVE kjenner til er det ingen energi- og vassdragsinteresser i områdene Skørsåsene, Kulerødvannet og Flata.

- Lede AS har områdekonsesjon i de foreslåtte verneområdene. NVE oppfordrer nettselskapet til å uttale seg om verneforslagene kommer i konflikt med eksisterende eller fremtidige prosjekter. Vi har ikke detaljert kjennskap til planer knyttet til distribusjonsnett. **Det er spesielt viktig at Lede AS uttaler seg om aktuelle planer. NVE ber nettselskapet å uttale seg selv i tilfeller uten konflikt.**

- NVE er positive til at Statnett SF og Lede AS er inkludert i adresselisten. Statnett har uttalt seg og informerer om at de ikke transmisjonsnettanlegg eller planer som blir berørt av verneplanarbeidet og har derfor ingen merknader.»

Forsvarsbygg (brev datert 31.5.2023): «Viser til forslag om vern av Skørsåsane, Kulerødvannet og Flata naturreservater. Forsvarsbygg gir hørings svar i denne typen saker med det utgangspunkt å ivareta Forsvarets arealbruksinteresser. Vi registrerer at de generelle unntakene fra ferdselsbestemmelsene inkluderer hensynet til militær operativ virksomhet og avgang og landing med luftfartøy.

Vi har ingen ytterligere merknader til verneforslaget».

Lede AS (brev datert 26.5.2023): «Lede AS («Lede») viser til høring av verneplaner for opprettelse av Skørsåsane, Kulerødvannet og Flata naturreservater i Sandefjord og Porsgrunn kommuner. Høringsfristen er 03.06.2023 og uttalelsen er dermed innen fristen.

Nettselskapet har lavspenningslinjer innenfor planområdene Skørsåsane og Flata (se vedlagte kart) og det er viktig å sikre at det kan utføres nødvendig drift, vedlikehold og fornyelse av anlegget.

I verneplanens bestemmelser må det sikres rett til drift, vedlikehold og fornyelse av eksisterende energi- og nettanlegg. Dette gjelder også nødvendig bruk av motorkjøretøy for å utføre disse oppgavene. Dersom det er etablert luftledninger innenfor verneområdet, må det også kunne utføres nødvendig skogrydding for sikker drift av luftledningen.

Alle slike arbeider må kunne utføres uten at det må søkes dispensasjon fra vernebestemmelsene».

10. Statsforvalterens kommentarer til uttalelsene og tilråding

I tråd med uttalelse fra Lede AS er det lagt inn eksisterende kraftlinje i forslaget til vernekart. Ryddesone langs lavspenningslinjer er 5 meter, og dersom trær som må fjernes ikke tas ut av området for annen bruk, så kan de med fordel legges spredt ut i terrenget langs ryddelinja og ut i reservatet. Det er videre tatt inn standard bestemmelser etter Miljødirektoratets mal for drift, vedlikehold, oppgradering og motorisert ferdsel for kraftlinja i forslaget til verneforskrift.

Øvrige uttalelser tas til etterretning eller er omtalt i høringsdokumentet.

Konklusjon

Statsforvalteren anbefaler at området blir vernet som naturreservat med verneforskrift og avgrensning som i høringsforslaget, med de endringsforslag som kom inn i forbindelse med høringen jf. punkt 7. Endringene er vist i kursiv i verneforskriften og markert i vernekartet. Se vedlegg.

Vedlegg 1

Forslag til forskrift om vern av Flata naturreservat, Porsgrunn kommune, Vestfold og Telemark

Fastsatt ved kongelig resolusjon med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1 Formål

Formålet med naturreservatet er å bevare et område med lavereliggende skog som har særlig betydning for biologisk mangfold, i hovedsak rik barskog på høy bonitet med innslag av rik blandingsskog i lavlandet, rik edellauvskog, høgstaudegranskog og gransumpskog.

Området inneholder trua og sjeldne arter og naturtyper.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2 Geografisk avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Flata: 43/14.

Naturreservatet dekker et totalareal på 226 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Porsgrunn kommune, hos Statsforvalteren i Vestfold og Telemark, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av kloakk eller annen form for forurensning, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d. Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Sanking av bær og matsopp.

- b. Jakt og fangst i samsvar med gjeldende lovverk.
- c. Oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt.
- d. Forsiktig rydding av småbusker og kvist i forbindelse med storviltjakt.
- e. Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- f. Vedlikehold av eksisterende stier og hesteveier og andre anlegg og innretninger i henhold til standard på vernetidspunktet.
- g. Skånsom beiting.
- h. Utsetting av saltstein.
- i. Bålbrenning med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.
- j. *Drift og vedlikehold, samt nødvendig istandsetting ved akutt utfall eller fare for akutt utfall, på eksisterende energi- og kraftanlegg.*
- k. *Oppgradering eller fornying av kraftledninger for heving av spenningsnivå og økning av linjetversnittet, når tiltaket ikke skader verneverdiene angitt i verneformålet nevneverdig.*

§ 5 Regulering av ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a. Motorisert ferdsel til lands er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b. Sykling, ridning og bruk av hest er forbudt utenom eksisterende stier og hesteveier.

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Nødvendig motorferdsel for uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.
- b. Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- c. Landing og start med Forsvarets luftfartøy.
- d. *Nødvendig motorferdsel i forbindelse med akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten.*

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a. Istandsetting og vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- b. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt.
- c. Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med andre kjøretøy enn lett beltekjøretøy som nevnt i § 6 andre ledd b.
- d. Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- e. Oppsetting og vedlikehold av gjerder.
- f. Øvingskjøring for formål nevnt i § 6 første ledd.
- g. Merking av eksisterende stier og hesteveier.

- h. Etablering og vedlikehold av ryddesone på inntil 1 dekar rundt bygning inntegnet på vernekartet.
- i. *Nødvendig motorferdsel i forbindelse med drift og vedlikehold, samt oppgradering og fornyelse av eksisterende kraftlinje.*
- j. *Oppgradering og fornyelse av kraftledning som ikke faller inn under § 4.*
- k. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 bokstav f og h § 7 bokstav a, e, og h.

§ 8 *Generelle dispensasjonsbestemmelser*

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 *Skjøtsel*

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 *Forvaltningsplan*

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 *Forvaltningsmyndighet*

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12 *Ikrafttredelse*

Denne forskriften trer i kraft straks.

Vedlegg 2

Forslag til vernekart følger som eget vedlegg.